

BULETIN INFORMATIV

Cuprins

Scandalul modificărilor la Legea amnistiei: Cine poartă, totuși, responsabilitatea pentru eliberarea liderilor grupărilor criminale?

Selecția procurorilor de către o autoritate politică – neconstituțională!

Evaluarea externă a judecătorilor: progrese, provocări și noi etape

Un an de activitate a Comisiei de Evaluare a Procurorilor: rezultate și provocări întâmpinate

Propunerile CRJM privind consolidarea cadrului legal

Pe scurt

SCANDALUL MODIFICĂRILOR LA LEGEA AMNISTIEI: CINE POARTĂ, TOTUȘI, RESPONSABILITATEA PENTRU ELIBERAREA LIDERILOR GRUPĂRILOR CRIMINALE?

În luna aprilie, spațiul public a fost intens marcat de discuțiile privind Legea amnistiei, modificările succesive aduse acesteia și impactul lor asupra procesului de justiție și a percepției publice.

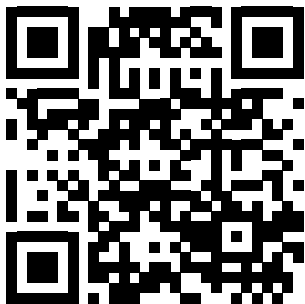
În [decembrie 2021](#), Parlamentul Republicii Moldova a [adoptat o Lege a amnistiei](#) cu prilejul aniversării a 30 de ani de independență. Aceasta a fost susținută de majoritatea de guvernare (PAS), fiind votată și de o parte a opoziției. [Nota informativă](#) la proiect prevedea că peste 1 700 de deținuți urmau să beneficieze de amnistie, 67 dintre ei fiind eligibili pentru eliberare imediată, iar restul pentru reducerea pedepsei sau eliberarea condiționată înainte de termen. Infrațiunile deosebit de grave (omoruri, corupție etc.) erau inițial exceptate de la amnistiere deplină, însă dat fiind faptul că unii condamnați pentru asemenea infrațiuni executaseră deja pedepse îndelungate, legea permitea reducerea parțială a pedepsei și pentru aceștia, cu anumite excepții. Astfel, condamnaților la detenție pe viață li se putea comuta pedeapsa la 30 de ani de închisoare, inițial sub condiția ca un expert psiholog judiciar atestat să constate lipsa riscului de recidivă.

În 2022, președinta de atunci a Comisiei juridice a Parlamentului, Olesea Stamate, a promovat trei amendamente la Legea amnistiei, prezentate drept modificări „tehnice” pentru armonizarea cu Codul penal. [Primul](#) (în martie) a eliminat prevederi redundante privind minorii și a extins aplicabilitatea amnistiei. [Al doilea](#) (în iulie) a șters complet sintagma „cu condiția lipsei riscului de recidivă” pentru comutarea detenției pe viață la 30 de ani. [Al treilea](#) (în noiembrie), introdus în Legea nr. 316/2022, a prevăzut expres formula „se comută pedeapsa la 30 de ani de închisoare, pentru cei condamnați la detențiune pe viață”, deschizând calea aplicării art. 91 alin. (4) din Codul penal privind eliberarea condiționată după executarea a două treimi din pedeapsă. Astfel, condamnații pe viață au devenit eligibili pentru eliberare anticipată, o consecință care a trecut aproape neobservată până în martie 2025, când aplicarea acestor prevederi a provocat un scandal public de proporții.

Modificările din 2022, în final, au permis eliberarea mai multor condamnați. Un caz de notorietate este cel al lui [Alexandr „Nenu”](#)

SUSȚINE CRJM

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

Condamnații pe viață au devenit eligibili pentru eliberare anticipată, o modificare care a trecut aproape neobservată până în martie 2025.

Sinigur, considerat liderul unui grup criminal. Condamnat pe viață în 2006, pedeapsa lui a fost comutată la 30 de ani conform versiunii modificate a Legii amnistiei, iar ulterior a fost eliberat anticipat după ce judecătorii au stabilit că ispășise două treimi din noua pedeapsă. Judecătorul a invocat noile prevederi ale Legii amnistiei pentru a converti pedeapsa pe viață în 30 de ani și apoi a aplicat [articolul 91 din Codul penal](#), care permite eliberarea condiționată după executarea a două treimi din termen. Conform autorităților, baza legală a acestor eliberări a fost formată din Legea amnistiei, modificată succesiv în 2022.

În urma scandalului, deputata Olesea Stamate a fost exclusă din PAS. Anunțul a fost făcut de președintele Parlamentului, [Igor Grosu, la 4 aprilie](#), în contextul disputelor legate de amendamentele la Legea amnistiei. În același timp, prim-ministrul Dorin Recean a cerut și a obținut [demisia lui Anatolie Falcă](#), directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP). Guvernul a acuzat funcționarii ANP că nu au prevenit riscurile și au permis abuzuri în aplicarea legii.

La 4 aprilie 2025, Parlamentul a adoptat în regim de urgență o lege de interpretare menită să împiedice „dubla facilitate” – mai întâi comutarea pedepsei, apoi eliberarea anticipată.

Totuși, dilema de fond nu ține de conceptul de amnistie în sine, ci de modul în care aceasta a fost aplicată. Istoric, legislația privind amnistia sau grațierea a fost utilizată în mai multe jurisdicții pentru a corecta pedepse excesive sau dezechilibre sistemice. Din perspectiva drepturilor omului, persoanele condamnate pe viață trebuie, teoretic, să aibă o șansă la eliberare sau la revizuirea pedepsei după mulți ani de detenție. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) [a subliniat](#) că, pentru ca detenția pe viață să fie legală, trebuie să existe cel puțin perspectiva eliberării condiționate sau a revizuirii pedepsei (*Vinter și alții c. Regatul Unit* (2013), *Murray c. Țările de Jos* (2016)). Lipsa oricărei perspective de eliberare poate constitui tratament inuman sau degradant.

La 7 aprilie 2025, Procurorul General [a sesizat](#) Curtea Constituțională, solicitând controlul constituționalității a două amendamente adoptate în 2022 la Legea amnistiei, și anume prevederea referitoare la excluderea riscului de recidivă și cea care introduce expres posibilitatea comutării pedepsei pentru cei condamnați la detenție pe viață. La 8 aprilie 2025, pentru a preveni eventuale prejudicii și consecințe negative iminente, Curtea Constituțională [a dispus suspendarea](#) textelor „sau i se comută pedeapsa” din articolul 7 alin. (1) și „la 30 de ani de închisoare, dacă este condamnată la detențiune pe viață” din articolul 7 alin. (1) lit. d), până la pronunțarea unei decizii definitive pe fondul cauzei.

În aprilie 2025, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a [mandatat oficial](#) [Inspekția Judiciară](#) să examineze toate hotărârile judecătorești legate de aplicarea amnistiei pentru condamnații pe viață, inclusiv motivarea admiterii sau respingerii cererilor de comutare și eliberare. Potrivit CSM, din cele 77 de demersuri înregistrate la Penitenciarul nr. 17 din Rezina, doar 15 au fost admise. Mai multe exemple – precum cazurile unor condamnați notorii precum Radulov, Spătari, Glec și Sinigur – arată o jurisprudență fragmentară, cu decizii contradictorii între instanțele de fond și cele de apel.

SELECȚIA PROCURORILOR DE CĂTRE O AUTORITATE POLITICĂ – NECONSTITUȚIONALĂ!

La 14 aprilie 2025, Curtea Constituțională (CC) a [declarat neconstituționale](#) prevederile legale care reglementează selecția procurorilor din UTA Găgăuzia. Este vorba despre art. 21 din [Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei](#) și art. 25 alin. (3) și art. 26 din [Legea cu privire la Procuratură](#).

Hotărârea a fost luată în urma [sesizării procurorului general](#), Ion Munteanu, care a contestat faptul că Adunarea Populară a Găgăuziei – un organ politic – organizează concursul pentru funcția de procuror-șef al UTA Găgăuzia și că numirea procurorilor de execuție depinde de acordul acesteia. A argumentat că implicarea politicului afectează atribuțiile constituționale ale Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) și ale procurorului general privind selecția și numirea procurorilor. În plus, această practică este inechitabilă față de alte autorități locale, care nu au astfel de competențe.

CC a solicitat opinia mai multor instituții. Parlamentul a susținut că UTA Găgăuzia beneficiază de un statut juridic special, iar implicarea Adunării Populare în procesul de selecție a procurorilor din regiune se încadrează în limitele autonomiei sale. Potrivit Parlamentului, autoritatea locală nu are un rol decizional, întrucât CSP poate respinge candidaturile propuse dacă acestea nu întrunesc condițiile legale sau dacă au fost identificate nereguli procedurale.

Guvernul a notat că implicarea autorității politice în procesul de numire a procurorilor contravine principiilor unui stat unitar și indivizibil. În opinia sa, Adunarea Populară nu dispune de competențele necesare pentru a evalua obiectiv profesionalismul candidaților procurori, ceea ce riscă să conducă la selecții politizate. Astfel, rolul CSP este redus la o simplă verificare formală, ceea ce subminează mandatul său constituțional de a desemna cei mai competenți procurori.

CSP a subliniat că organizarea concursului de către Adunarea Populară încalcă principiul separării puterilor și afectează independența Procuraturii. Această intervenție politică favorizează loialitatea în detrimentul integrității și competenței. CSP a atras atenția că, începând cu 2016, cele două concursuri organizate de Adunarea Populară pentru funcția de procuror-șef al UTA Găgăuzia au eșuat, ceea ce a provocat o vacanță prelungită a funcției și a afectat negativ eficiența procuraturii teritoriale.

CC a statuat că implicarea Adunării Populare în selecția procurorilor afectează autonomia instituțională a Procuraturii – principiu fundamental garantat de Constituție. Procuratura este instituție autonomă, parte a autorității judecătorești, iar independența procurorilor față de influențele politice trebuie protejată strict. Constituția stabilește clar că procurorii sunt numiți de procurorul general, la propunerea CSP, care este garantul independenței și imparțialității acestora. Totodată, autonomia Găgăuziei este una specială și limitată, aplicabilă doar în domeniile politice, economice și culturale locale. Această autonomie

Implicarea Adunării Populare a Găgăuziei în activitatea Procuraturii, prin selecția procurorilor, compromite autonomia sistemului și contravine Constituției.

nu poate aduce atingere instituțiilor naționale fundamentale, protejate de Constituție, iar orice depășire a acestor limite afectează statul unitar.

Reprezentanții Adunării Populare au criticat hotărârea adoptată, motivând că aceasta ar încălca principiul descentralizării și ar putea fi interpretată ca o tentativă de centralizare a puterii.

EVALUAREA EXTERNĂ A JUDECĂTORILOR: PROGRESE, PROVOCĂRI ȘI NOI ETAPE

Pe parcursul lunii aprilie 2025, Comisia de Evaluare a Judecătorilor (Comisia) a finalizat evaluarea a șase judecători de la Curtea de Apel Centru. Din judecătorii evaluați, [Olga Cojocar](#) și [Ana Panov](#) au promovat evaluarea. [Marina Anton](#), [Dorin Dulghieru](#), [Silvia Cecan](#) și [Mihail Diaconu](#) nu au întrunit criteriile de integritate etică și financiară, astfel nu au promovat evaluarea. Până în prezent, din cei 18 judecători ai Curții de Apel Centru supuși evaluării, 9 au fost propuși pentru promovare, 6 nu au promovat evaluarea, iar 3 judecători sunt încă în proces de evaluare.

De asemenea, în aprilie, Comisia a fost notificată despre primul caz transmis spre reevaluare de către Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) – cazul judecătoarei [Angela Braga](#), care, la 13 martie 2025, fusese evaluată pozitiv de Comisie (mai multe detalii în [Buletinul CRJM nr. 78](#)). Decizia CSM a fost determinată de faptul că judecătoarea este vizată într-un dosar penal pentru presupuse fapte de corupție și trafic de influență. Comisia va începe procedurile de reevaluare imediat ce decizia CSM devine definitivă.

Tot în aprilie 2025, Comisia a [precizat](#) noile reguli de publicare a rapoartelor de evaluare, ca urmare [hotărârii Curții Constituționale](#) (CC) din 16 ianuarie 2025 privind constituționalitatea unor dispoziții din Legea nr. 65/2023 și Legea nr. 252/2023 (detalii în [Buletinul CRJM nr. 77](#)). Potrivit noilor reguli, rapoartele vor fi publicate pe site-ul Comisiei în termen de trei zile de la expirarea perioadei de contestare sau de la respingerea contestației de către Curtea Supremă de Justiție (CSJ). Publicarea se va face cu respectarea măsurilor de protecție a vieții private. Prin urmare, Comisia a publicat primele rapoarte de evaluare, după noile reguli, care vizează judecătorii Curții de Apel Centru, [Victoria Sîrbu](#) și [Marcel Jugănari](#) (detalii despre audieri în [Buletinul CRJM nr. 78](#)). În cadrul ședinței publice din 8 aprilie 2025, CSM a examinat aceste rapoarte, constatând promovarea integrității etice și financiare a celor doi judecători.

Comisia a anunțat că, începând cu 2 mai 2025, [demarează](#) evaluarea ultimei categorii de subiecți: președinții, vicepreședinții de judecătorii și cei care au asigurat interimatul funcțiilor timp de cel puțin un an în ultimii cinci ani. În acest context, [24 de judecători](#) au fost notificați oficial și au primit setul de documente necesar pentru inițierea procesului de evaluare. Alți trei judecători din aceeași categorie au fost evaluați anterior în calitatea lor de judecători ai curților de apel. Evaluarea va viza integritatea financiară pentru o perioadă de 12 ani și

Dintre cei 18 judecători ai Curții de Apel Centru evaluați, 9 au fost propuși pentru promovare, 6 nu au întrunit criteriile de integritate, iar 3 sunt încă în evaluare. Urmează evaluarea președinților, vicepreședinților și a celor care au exercitat interimatul funcțiilor de conducere timp de cel puțin un an.

integritatea etică pentru ultimii 5 ani. Sunt exceptați de la evaluare judecătorii care promovat pre-vetting-ul sau care aleg să demisioneze în termen de 20 de zile de la primirea notificării.

UN AN DE ACTIVITATE A COMISIEI DE EVALUARE A PROCURORILOR: REZULTATE ȘI PROVOCĂRI ÎNTÂMPINATE

La 31 martie 2025, Comisia de Evaluare a Procurorilor (Comisia) a transmis Parlamentului [raportul anual de activitate](#) pentru perioada 1 aprilie 2024 – 31 martie 2025. Conform documentului, pe parcursul perioadei vizate, Comisia a încheiat evaluarea tuturor candidaților pentru funcțiile de membri în organele de autoadministrare ale procurorilor și a inițiat evaluarea tuturor procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție (PA). Consiliul Superior al Procurorilor (CSP) a prezentat Comisiei o listă cu 32 de candidați, dintre care 22 pentru funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor și 11 pentru funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea CSP, un candidat participând pentru ambele funcții. Dintre aceștia, 15 au promovat evaluarea (rată de promovare de 47%), iar 17 nu au promovat-o (53%), deciziile de nepromovare având ca efect excluderea din concurs.

Printre cele mai frecvente motive de nepromovare se numără neprezentarea declarațiilor de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, încălcări ale Codului de etică al procurorului sau ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, discrepanțe între veniturile și cheltuielile declarate și suspiciuni privind veridicitatea prețului de achiziție a unor bunuri. Dintre cei 17 candidați care nu au promovat evaluare, 11 au contestat deciziile Comisiei la Curtea Supremă de Justiție (CSJ). Cauzele lor sunt pendinte la CSJ.

Pe parcursul perioadei de raportare, Comisia a demarat evaluarea celor 67 de procurori din cadrul PA, desemnați de CSP. Toți procurorii vizați au depus documentația necesară, cu excepția a două persoane. Ulterior, 10 procurori au ales să demisioneze în termenul legal de 20 de zile de la notificare. Aceștia nu mai sunt considerați subiecți ai evaluării. Dintre cei 55 de procurori rămași, 2 au fost evaluați în baza Legii nr. 26/2022, fiind excluși din proces. În prezent, evaluarea este în desfășurare pentru 52 de procurori din cadrul PA. În proces se află și evaluarea procurorului general adjunct, Sergiu Russu.

Comisia semnalează în raport despre mai multe dificultăți în activitate, precum lipsa personalului specializat în cadrul Secretariatului, posturi vacante neacoperite și sistarea sprijinului financiar oferit de Guvernul SUA. Ca urmare, întreg personalul Secretariatului, cu excepția a trei persoane, a fost concediat, iar contractele și alte forme de sprijin pentru membrii internaționali au fost anulate. Această situație a afectat capacitatea operațională a Comisiei, care a funcționat efectiv doar 9 luni din cele 12.

Activitatea Comisiei de Evaluare a Procurorilor anul trecut a vizat finalizarea pre-vettingului pentru candidații la funcții în organele de autoadministrare, inițierea evaluării procurorilor anticorupție și a fost marcată de dificultăți instituționale și logistice care au afectat ritmul de lucru.

Proiectele de legi privind PACCO, combaterea corupției electorale, precum și desfășurarea unor evenimente publice – sub lupa CRJM. Care sunt cele mai importante recomandări?

PROPUNERILE CRJM PRIVIND CONSOLIDAREA CADRULUI LEGAL

În aprilie, CRJM a elaborat trei opinii juridice la câteva proiecte de lege de importanță majoră.

Prima opinie se referă la **proiectul de lege** privind crearea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate (PACCO). CRJM a menționat că inițiativa nu este aliniată strategiilor actuale și poate afecta stabilitatea instituțională și procesul de negociere cu UE. Proiectul nu este însoțit de o analiză clară care să justifice necesitatea și eficiența sa. CRJM a atenționat că transferul procurorilor specializați spre procuraturile teritoriale echivalează cu o retrogradare, ceea ce poate duce la demisii și poate agrava **criza de personal**. De asemenea, incertitudinea privind atragerea procurorilor în noua structură și efectele vetting-ului pot afecta buna desfășurare a investigațiilor. CRJM a recomandat evitarea retrogradării mascate și reglementarea clară a transferului procurorilor, cu păstrarea dosarelor în lucru, asigurând continuitatea investigațiilor. CRJM a notat că este esențial ca eforturile să fie concentrate pe procedura de vetting pentru a elimina din sistem procurorii compromiși.

O **altă opinie juridică** vizează **amendamentele** privind contracararea activității extremiste, formulate la **proiectul de lege** pentru combaterea corupției electorale. CRJM a propus clarificarea noțiunii de „activitate extremistă”, astfel încât aceasta să poată fi atribuită nu doar organizațiilor, ci și persoanelor fizice. De asemenea, s-a recomandat ca și grupurile informale de persoane să poată fi trase la răspundere pentru activități extremiste. Au fost formulate recomandări privind suspendarea activității extremiste a organizației, astfel încât acesta să poată fi aplicată nu doar în cazul în care acțiunile revin întregii organizații sau unei subdiviziuni, ci și atunci când sunt comise de unii membri ai acesteia. Totodată, s-a recomandat ca decontarea mijloacelor financiare ale organizațiilor suspendate pentru extremism să fie posibilă doar în baza unui act judecătoresc.

Cea de-a **treia opinie juridică** vizează **proiectul de lege** privind organizarea și desfășurarea evenimentelor publice. CRJM a propus includerea unor principii care să asigure aplicarea clară și egală a legii. A recomandat clarificarea motivelor care pot duce la interzicerea unui eveniment. De asemenea, a sugerat reguli echitabile pentru alocarea spațiului public în caz de suprapuneri. O altă propunere vizează limitarea controlului corporal și al bagajelor, în funcție de riscuri. CRJM a propus clasificarea evenimentelor după amploare și grad de risc. Totodată, a recomandat ca obligațiile impuse organizatorilor să fie proporționale cu dimensiunea și natura evenimentului.

I PE SCURT

La 7 aprilie 2025, CRJM, Amnesty International Moldova și alte organizații ale societății civile au cerut printr-o **declarație publică** declasificarea tuturor dosarelor legate de evenimentele din 7 aprilie 2009 și urmărirea penală efectivă

a tuturor celor responsabili, indiferent de funcția deținută. La 7 aprilie 2009, mii de tineri moldoveni au protestat la Chișinău, într-un eveniment care a intrat în istorie sub numele de „[Revoluția Twitter](#)”. Manifestațiile pașnice au degenerat în violențe, iar autoritățile au declanșat o represiune brutală. Poliția moldovenească a reținut aproape 700 de persoane, iar cel puțin 300 de protestatari au fost bătuți sau torturați în arest. Mai mulți tineri și-au pierdut viața în haosul și abuzurile ce au urmat, iar organizațiile pentru drepturile omului [au documentat abuzuri](#) la scară largă. Deși Procuratura Generală a deschis zeci de dosare, foarte puțini făptași au fost pedepsiți. Ani mai târziu, doar câțiva oficiali au fost condamnați, însă chiar și aceste condamnări au fost de scurtă durată.

La 8 aprilie 2025, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) [a aprobat](#) Regulamentul-cadru privind accesul în instanțele judecătorești. Documentul prevede măsuri pentru asigurarea ordinii publice și securității justițiabililor, judecătorilor și personalului instanțelor. Acesta instituie un regim de pază și control al accesului în sediile instanțelor. De asemenea, reglementează accesul mass-media în cauzele de interes public. Centrul pentru Jurnalism Independent(CJI) și alte organizații media [au criticat](#) noile reguli, considerându-le nejustificate și abuzive. Organizațiile media susțin că regulamentul birocratizează accesul jurnaliștilor la ședințele de judecată prin obligativitatea unei cereri depuse cu 24 de ore înainte și a unui act de acreditare. Accesul mass-mediei în afara ședințelor publice ar urma să fie condiționat de aprobarea conducerii instanțelor. Regulamentul nu a fost publicat în Monitorul Oficial și nu a intrat în vigoare, însă unele instanțe au început deja [să aplice](#) prevederile acestuia, refuzând accesul jurnaliștilor la ședințe publice.

La 8 aprilie 2025, Curtea Supremă de Justiție (CSJ) [a respins](#), cu unanimitate de voturi, contestația formulată de procurorul Ion Tețcu împotriva [hotărârii](#) Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), care a acceptat [raportul](#) Comisiei Vetting din 14 mai 2024 și a constatat nepromovarea evaluării externe la funcția de judecător al CSJ. Potrivit raportului, procurorul Tețcu nu a putut justifica diferențele semnificative dintre veniturile și cheltuielile familiei sale pentru anii 2021 și 2022, rezultând un sold negativ de peste 260 000 MDL în 2021 și de peste 54 000 MDL în 2022. Anterior, acesta [nu a promovat](#) evaluarea nici în contextul candidaturii pentru funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor (CSP). Procurorul [a solicitat să nu fie eliberat din funcție](#), invocând ambiguități legislative și vicii de procedură. CSP a reafirmat că aplică legea și nu reexaminează constatările Comisiei sau ale CSJ. Astfel, pe 17 aprilie 2025, CSP a transmis procurorului general materialele necesare pentru inițierea procedurii de eliberare din funcție a procurorului, inclusiv privarea de indemnizația la eliberare și pensia specială.

La 9 aprilie 2025, Curtea Supremă de Justiție (CSJ) [a respins](#) cererea de strămutare depusă de avocatul lui Ilan Șor a cauzei privind [contestarea actului](#) emis de Autoritatea Națională de Integritate (ANI), prin care s-a decis confiscarea averii nejustificate a fostului deputat, în mărime de 11 milioane MDL. Apărarea a invocat lipsa de imparțialitate a tuturor judecătorilor instanței, menționând că

aceasta a emis anterior mai multe decizii defavorabile lui Șor și altor membri ai formațiunilor politice susținute de acesta. CSJ a respins argumentele, considerând că acestea sunt simple afirmații, fără a indica circumstanțe concrete care să justifice dubii serioase privind obiectivitatea judecătorilor.

La 10 aprilie 2025, Parlamentul a adoptat în lectură finală Legea cu privire la Curtea Constituțională (CC), cu votul a 55 de deputați. Legea a fost elaborată în conformitate cu recomandările Comisiei de la Veneția și va intra în vigoare la 17 iulie 2025. Noua lege instituie reglementări care vizează organizarea și funcționarea eficientă și independentă a Curții, în conformitate cu principiile statului de drept și cu standardele europene și internaționale. Legea introduce controlul a priori al constituționalității tratatelor și consolidează mecanismul de responsabilizare al judecătorilor CC, incluzând sancțiuni precum avertismentul, mustrea și ridicarea mandatului cu votul a două treimi din judecători. De asemenea, legea introduce modificări ale conținutului jurământului, obligativitatea renunțării la calitatea de membru de partid și criterii clare pentru testul de admisibilitate al sesizărilor.

La 11 aprilie 2025, 274 de judecători au participat la Adunarea Generală. Pe ordinea de zi s-au aflat alegerea unui nou membru al Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) din rândul instanțelor de apel, examinarea raportului de activitate al CSM pentru anul 2024 și modificarea regulamentului Adunării Generale. Natalia Bondarencu, judecătoare la Curtea de Apel Sud a obținut 155 de voturi și va ocupa ultimul loc vacant în cadrul CSM. Odată cu această alegere, CSM este în componență deplină – format din șase judecători: patru de la instanțele de fond, unul de la curțile de apel și unul de la Curtea Supremă de Justiție (CSJ) – precum și șase reprezentanți ai societății civile, inclusiv doi profesori universitari. Mandatul membrilor CSM este de șase ani.

La 17 aprilie 2025, Parlamentul a adoptat în lectură finală Legea privind aderarea Republicii Moldova la Convenția privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă sau comercială, adoptată la Haga la 18 martie 1970, cu votul a 54 de deputați. În prezent, 67 state sunt membre ale acestei Convenții. Documentul urmărește facilitarea cooperării juridice internaționale prin proceduri clare de obținere a probelor în litigiile transfrontaliere. Republica Moldova va putea solicita probe din străinătate prin comisii rogatorii sau prin agenți diplomatici ori consulari. Aderarea presupune respectarea obligațiilor privind cooperarea, transmiterea și executarea comisiilor rogatorii, precum și respectarea regulilor privind privilegiile, imunitățile și termenele stabilite.

La 17 aprilie 2025, Parlamentul a adoptat hotărârea prin care a stabilit data alegerilor parlamentare pentru 28 septembrie 2025. Potrivit legislației, Parlamentul este ales pentru un mandat de patru ani prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Alegerile parlamentare au loc în cel mult trei luni de la expirarea mandatului sau dizolvarea Parlamentului precedent, iar data alegerilor se stabilește prin hotărâre de Parlament cu cel puțin 70 de zile înainte de ziua alegerilor.

La 30 aprilie 2025, Parlamentul a adoptat în prima lectură proiectul de lege privind expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, cu votul a 55 de deputați. Proiectul urmărește creșterea numărului de experți judiciari și reducerea duratei expertizelor. Astfel, se propune instituirea comisiilor de calificare a experților în cadrul fiecărei instituții publice de expertiză, care va include și un reprezentant al Ministerului Justiției. Candidații vor putea alege instituția unde depun dosarul și vor plăti o taxă de 1 000 MDL. Instituțiile vor organiza cel puțin două sesiuni de examinare anual, iar termenele de expertiză vor fi adaptate complexității cazurilor. Legea urmează să fie votată în lectura a doua și va intra în vigoare la o lună de la publicare în Monitorul Oficial.

I ECHIPA CRJM

Ilie CHIRTOACĂ
Președinte

Carolina BAGRIN
Directoare de Program

Victoria MEREUȚĂ
Consilieră juridică

Andrei NASU
Consilier juridic

Aurelia PALAMARCIUC
Consilieră juridică

Valeria BUTORINA
Consilieră juridică junioară

Aurelia CELAC
Manager financiar și contabil

Olga CORTAC
Directoare a Serviciului Administrativ

Alina FRIMU
Asistentă a Serviciului Administrativ

Dumitru JOMIR
Coordonator de Comunicare

Natalia ROTARU
Specialistă în Comunicare

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) este o organizație necomercială care contribuie la consolidarea democrației și a statului de drept în Republica Moldova, cu accent pe justiție și drepturile omului. Suntem independenți și neafiliați politic. Puteți susține activitățile de cercetare și advocacy ale CRJM printr-o [donatie online](#)

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmolldova